

KIERUNKI BADAŃ FAUNISTYCZNYCH NAD PASOŻYTNICZYMI CRUSTACEA

JERZY ROKICKI

Katedra Zoologii Bezkręgowców UG, Gdynia

Pasożytnicze skorupiaki występują głównie wśród *Copepoda*, *Isopoda*, *Branchiura*, a sporadycznie wśród *Cirripedia* i innych rzędów *Crustacea*. Podobnie, jak w przypadku pierwotniaków i helmintów, badania faunistyczne skorupiaków znajdują mało zwolenników wśród badaczy. Można to zjawisko prześledzić na podstawie liczby prac tego typu, które ukazały się na początku naszego stulecia, dwadzieścia lat temu i obecnie. Zmniejszyła się także w opracowaniach amerykańskich liczebność publikacji faunistycznych w dawnym pojęciu. Często czynnikiem ograniczającym badania faunistyczne jest szczupły materiał lub niedostatecznie wyposażony warsztat badawczy.

Można jednak obserwować ewolucję badań faunistycznych poświęconych skorupiakom ryb morskich. Dotyczy to poszerzania badań o problemy związane z systematyką, rozprzestrzenieniem, ekologią. Wyniki publikowane są jako zwięzłe specjalistyczne opracowania.

Materiały XV Zjazdu PTP zawierają 5 doniesień uwzględniających pasożytnicze *Crustacea*. Wśród nich prace Wierzbickiej i Oreckiej-Grabdy, Wierzbickiej i Sobeckiej oraz Romuk-Wodorackiego dowodzą szerszego spojrzenia na parazytofaunę określonego gatunku żywicielskiego. Natomiast doniesienia Piaseckiego i Rokickiego dotyczą jednego gatunku widłonoga.

Duża część prac faunistycznych wykonywanych w ostatnich latach traktuje o występowaniu organizmów morskich w rejonach arktycznych, trudno dostępnych głębinach i otwartych wodach oceanów. Badania takie wiążą się także z poszukiwaniami nowych źródeł białka zwierzęcego. Toteż materiał opracowuje się najczęściej z uwzględnieniem wielu aspektów. Chodzi tu o możliwie wszechstronne wykorzystanie materiału, który często bywa trudno dostępny lub dochodzą bardzo duże koszty, jeśli trzeba go ponownie pozyskać. Z powodu małej liczby specjalistów autor musi często sam zająć się rozlicznymi zagadnieniami.

Szereg publikacji, jak na przykład Ho, Cresseya czy Jadwigi Grabdy, dotyczy zoogeografii lub pozycji taksonomicznej określonego gatunku, rodzaju czy rodziny pasożytniczych widłonogów. Podobnie w większości prac Avdeeva z Władywostoku znajdują się opisy nowych gatunków pasożytniczych *Isopoda*. Inne prace, wprawdzie tematycznie zawężone, nie ograniczają się jednak tylko do rejestracji miejsca znalezienia pasożytów, ale uwzględniają także występowanie gatunku w całym jego areale. Im gatunek ma większy zasięg, tym większe może mieć znaczenie praktyczne.

W sumie można powiedzieć, że liczba badaczy zajmujących się faunistyką pasożytniczych *Crustacea* nie zmniejszyła się. Jedynie uległa różnicowaniu i poszerzeniu tematyka opracowań, mimo że znacznie trudniejsze jest obecnie zdobywanie materiału badawczego, a środki finansowe przeznaczane na badania faunistyczne są chyba skromniejsze.

Literatura u autora

Adres autora:

81-378 Gdynia, ul. Czolgistów 46

STRESZCZENIE DYSKUSJI

Po wygłoszeniu referatów rozwinęła się dość ożywiona dyskusja na temat potrzeby i możliwości prowadzenia i rozwijania badań nad fauną pasożytów w Polsce. Podkreślano trudności finansowe oraz kłopoty wynikające z braku odpowiednio przygotowanych stacji terenowych, mogących służyć jako bazy do tego typu badań. Szczególne trudności w tym zakresie wiążą się z badaniami morskimi, pozbawionymi możliwości korzystania ze stacji terenowych, ze względu na to, że albo ich stan techniczny jest opłakany (np. stacja w Górkach Wschodnich) lub zostały rozwiązane (jak stacja na Helu).

Zebrani uznali za celowe intensyfikowanie badań nad fauną pasożytów w środowiskach zdegradowanych przez działalność gospodarczą człowieka. Wskazywano na duże znaczenie badań prowadzonych nad jeziorom Żarnowieckim w trakcie budowy elektrowni atomowej, jeszcze przed zmianami termicznymi, jakie powstaną po jej uruchomieniu.

Na zakończenie dyskusji zebrani sformułowali zalecenie, którego treść przedstawia pkt 3 na str. 731.

K. Niewiadomska

Uwagi

Referat J. Rokickiego został dodatkowo włączony do programu obrad Sekcji G.

Red.